

Pohorelský hlásnik 1/2010

informačné noviny Obce Pohorelá; ročník VI.; JANUÁR 2010; - ZADARMO -

P.F. 2010

Foto: P.Halaj.

Vážení spoluobčania,

dovoľte mi, aby som sa Vám pri príležitosti začiatku roka 2010 prihovril.

Nestačili sme sa ani obzrieť, je to akoby včera, keď som Vám prial všetko dobré do roku 2009. Milí spoluobčania, je tu opäť čas, kedy mnohí z nás bilancujú minulé roky. Pre našu obec to bol, myslím si, úspešný rok. Ťažký, ale úspešný. Rok náročný, rýchly, plný práce, nie jednoduchých rozhodnutí a zmien. Ale to všetko je potrebné k tomu, aby sme mohli povedať, že to stálo za to a všetka tá doterajšia práca sa odzrkadlí v tomto a v nasledujúcich rokoch.

Vďaka schváleným projektom, či už z Európskej únie alebo z iných zdrojov, budeme môcť začať v tomto roku s dlho očakávanými a nevyhnutnými investičnými akciami. Ved' v roku 2009 nám boli schválené projekty na **kanalizáciu v objeme takmer 4,8 mil. eur**, vďaka ktorým sa odkanalizuje takmer celá obec Pohorelá.

Prešiel nám projekt „**Verejné priestranstvá**“ v objeme **850 tis. eur**, z ktorých si skrášlime širšie centrum obce, okolie kostola, okolie školy, amfiteátra, skrášlime si ďalšie verejné priestranstvá, tak v obci, ako aj v Pohorelskej Maši. V Pohorelskej Maši sa skrášlí centrum, vybuduje sa zastávka, chodník ku kostolu skvalitní prístup ku cintorínu.

Úspešní sme boli s projektom **Zateplenie ZŠ Pohorelá vo výške 500 tis. eur**. vďaka čomu sa vymenia okná a zateplia sa 3 vyučovacie pavilóny a budova telocvične. Taktiež sa zastreší budova telocvične.

V spolupráci s našou základnou školou sme boli taktiež úspešní vo viacerých projektoch, čo nám prinesie nemálo finančných prostriedkov a vďaka ktorým sa nám podarí pre našich najmenších viac a viac skvalitniť podmienky na ich vzdelávanie a spríjemniť im čo najviac prostredie, v ktorom sa pripravujú do ďalšieho života. Za všetky spomeniem len projekt na **Vzdelávanie príslušníkov MRK za 250 tis. eur** na zlepšenie materiálového vybavenia, výpočtovú techniku, didaktické pomôcky.

Verím, že vďaka financiám z týchto, ale aj iných projektov, sa nám podarí nielen si skrášliť, ale aj skvalitniť život v našej obci.

Na tomto mieste chcem poďakovať spolupracovníkom, poslancom, ale aj všetkým občanom, ktorí prispeli svojou troškou k rozvoju obce.

Všetkým občanom prajem v novom roku veľa šťastia, zdravia, lásky, ale aj viac úcty, tolerance a vzájomného porozumenia.

Úprimne Vám prajem z celého srdca, aby tento rok bol lepší, ako ten uplynulý.

Ing. Jozef Kalman – starosta obce Pohorelá

PODUJATIA V OBCI POHORELÁ

JANUÁR

2.1. MAJSTROVSTVÁ POHORELEJ V STOLNOM TENISE

stolnotenisový turnaj mužov a žien (i mládeže)
(OZ OPORA, J.Pompura)

17.1. TURNAJ V MINIFUTBALE

turnaj trojčlenných mužstiev
(TJ MLADOSŤ, Ing.R.Tlučák)

29.1. PIETNY AKT

pri pamätníku obetí oboch svetových vojen
pri príležitosti 65. výročia oslobodenia obce
(Obecný úrad a ZO SZPF, p.Vosko)

30.1. VOLEJBALOVÝ TURNAJ

„O PUTOVNÝ POHÁR STAROSTU“

17. ročník volejbalového turnaja obcí pod záštitou
starostu obce pri príležitosti 65. výročia
oslobodenia obce Pohorelá za účasti družstiev:
Braváčovo, Heľpa, Podbrezová, Pohorelá, Revúca, Závadka,
(OZ OPORA a VS GAD, p.P.Pletka)

Rozpis zápasov HK POHORELÁ

2. ročníku ELBE ligy 2009/2010

21.11.09	HK POHORELÁ - HC Heľpa Spiders	7 : 2
19.12.09	HK POHORELÁ - Sportteam Brezno	odložený
09.01.10	Damix Brezno- HK POHORELÁ	2 : 5
20.02.10	HK POHORELÁ - Kliman HPZ	
13.03.10	HK Valaská Old Boys - HK POHORELÁ	
03.04.10	HK POHORELÁ - HKo Čierny Balog	

Foto: K.Baranová

CELOROČNÉ:

NÁCVIKY A TRÉNINGY V TELOCVIČNI:

Streda 14:30 - 17:00

Tanečná škola Juraja Fábera - deti
(0911218459)

Streda 17:00 - 19:30

Tanečná škola Juraja Fábera - dospelí
(0911218459)

Utorok 14:30 - 15:15

DFS MLADOSŤ - mladší žiaci
(Mgr.M.Huťová)

Štvrtok 14:30 - 15:15

DFS MLADOSŤ - starší žiaci
(Mgr.G.Kanošová)

Sobota 19:00 - 20:30

Folklorná skupina Kráľova hoľa
()

Piatok 16:00 - 18:00

Nohejbal - tréning
(L.Lihan)

Piatok 18:00 - 20:00

Volejbal - tréning
(J.Tlučák)

Štvrtok 15:30 - 18:00

Stolný tenis - tréning - deti
(Ing.M.Ridzoň)

Utorok 15:30-17:00 a Piatok 14:30 - 16:00

Futbal - tréning - žiaci
(Mgr.J.Šajša)

KDE JE POTREBNÉ HLÁSIŤ PORUCHY?

- voda	
0850 111 234	
- plyn	
0850 111 727	
- elektrina	
0850 111 468	
- káblová televízia	
043 413 3358	
- tiesňové číslo (polícia, hasiči, záchranná služba):	
112	

- verejné osvetlenie a rozhlas
6196102, 109

Obec nemá stálu službu ani zamestnanca na opravu a údržbu rozhlasu a osvetlenia. V prípade poruchy je preto potrebné túto nahlásiť telefonicky alebo osobne.

HOKEJOVÝ KLUB POHORELÁ

hneď v úvode sezóny excelentnou hrou rozdrvil tradičných rivalov - hokejové družstvo Heľpy a zvíťazil vysoko 7:2. Do víťazného konca to naši hokejisti dotiahli aj v druhom súťažnom zápase, keď porazili družstvo Damix 5:2. Hráči HK Pohorelá zodpovednou hrou dokazujú, že najlepší hokejisti vyrástli v Pohorele a že sú rozhodnutí bojovať o celkové víťazstvo v horehronskej hokejovej ELBE lige. Neoceniteľná je i vynikajúca podpora fanúšikov. (Zápasy ELBE ligy sa hrajú na zimnom štadióne v Brezne.) -j.p.-
Na foto: horný rad - Cyril Gandžala, Lubo Mecko, Jozef Kanoš, Marián Riapoš, Ján Syč, Pavol Černák, Peter Gandžala; dolný rad - Matúš Magura, Ján Tlučák, Andrej Polák, Maroš Šiman, Jozef Kanoš; ďalej za HK hrali: Peter Gálik, Zdeno Kanoš, Peter Polák, Marek Pompura, Erik Šági.

O PUTOVNÝ LOPÁR 2009

V sobotu 26. decembra 2009 sa v miestnej telocvični v Pohorele konal volejbalový turnaj obcí „O PUTOVNÝ LOPÁR“. Pohoreľčania, rodáci z Pohorele i návštevníci Pohorele sa na tomto, už tradičnom športovo-spoločenskom podujatí, stretli už po 16-krát počas Vianoc. Volejbalový turnaj je miestom športových súbojov pod vysokou sieťou, ale aj miestom vianočných družných stretnutí priateľov. Bez prehry sa **víťazom turnaja sa stalo družstvo „JESENSKÉHO“** (Lukáš Janoška ml., Lukáš Janoška st., Daniel Knížka, André Mayer, Hana Mayer, Milan Tlučák, Michal Tlučák). Poradie na ďalších miestach: **2. „CLEMENTISOVA“** (Ján Buvala, Marek Buvala, Jozef Hazák, Jaro Mičenko, Ján Tlučák, Lenka Tlučáková), **3. „KPT.NÁLEPKU“** (Rasťo Kráľ, Juraj Kyba, Marián Kuklica, Karol Pletka, Peter Pletka, Juraj Slíz), **4. „REMIX“** (Matej Hráček, Marek Pompura, Miro Pompura, Ján Šiman, Milan Školník), **5. „VAŠPLAF“** (Jozef Garec, Jozef Kuklica, Andrej Mak, Marek Maťuš, Zuzana Maťušová, Andrej Polák, Ján Syč-Kriváň). Vecnými cenami boli odmenení aj najlepší smečiar turnaja **Lukáš Janoška ml.** a najlepší nahrávač **Michal Tlučák**.

Podujatie usporiadalo OZ OPORA Pohorelá a Volejbalový spolok GAD Pohorelá v spolupráci s Obecným úradom v Pohorele, Základnou školou s MŠ, firmou MONAREX, BARTRANS a Pekárňou u Poláka. OZ OPORA usporiadalo turnaj aj vďaka 2% darovaných daní z príjmov. -j.p.-

O pohár 1. FK Horehron

Dňa 21. 12. 2009 sa v telocvični ZŠ Závadka nad Hronom uskutočnil „Vianočný halový futbalový turnaj o putovný pohár 1. FK Horehron“ kategória prípravka (1.- 5. ročník). Všetkých nás teší, že **pohorelskí prípravkári** pod vedením Mgr. Jozefa Šajšu zúročili snahu z poctivých tréningov a **získali prvé miesto**. Taktiež sme si domov priniesli ocenenie pre najlepšieho hráča turnaja (**Mirko Maťuš**) a pre najlepšieho strelca turnaja (**Rasťo Kuklica**). -j.š.-
Celkové poradie: **1. ZŠsMŠ Pohorelá**, **2. ZŠ Bacúch**, **3. ZŠ Polomka**, **4. ZŠ Závadka n. Hronom**. Turnaja sa zúčastnili: R.Kuklica, P.Vajdik, P.Pokoš, L.Šipula, M.Súkeník, J.Kalman, M.Maťuš, E.Holko, T.Gajda, R.Harvan, M.Baláž

Vianočný turnaj v minifutbale

Dňa 28.12.2009 sa v telocvični ZŠ s MŠ v Pohorele uskutočnil „Vianočný turnaj v minifutbale“ žiakov našej školy. Organizátorom podujatia bol Mgr. Jozef Šajša. Súťažilo sa v dvoch kategóriách - starší a mladší žiaci. V kategórii mladších sa najlepšími strelcami stali: **Jozko Kalman 4.B** a **Rasťo Kuklica 5.A**. Za najlepšieho hráča bol vyhlásený **Matúško Baláž 1.B**. V kategórii starších žiakov sa víťazom stalo družstvo „**real madrid**“ (Šarišský Roman 7. B, Šarišský Viktor 6.A, Šarišský Peter 4.A). Športové podujatie, ktoré spestrilo vianočné prázdniny sponzorovali: TJ Mladost Pohorelá, Obec Pohorelá, OZ OPORA, ZŠ s MŠ Pohorelá. -J.Š.-

V sobotu 26.12.2009 sa uskutočnil už

10. ročník štefanského turnaja v rapid šachu

Turnaj už tradične usporiadal **Šachový klub Orlová Pohorelá**. Tentokrát sa v Gadovskej krčme zišlo 33 hráčov z celého Slovenska. Počtom nevelký, ale silou hráčov určite silný turnaj. Najlepšie si počínal **Štefan Mazúr**, ktorý si tak dal aj darček k meninám. Na druhom a treťom mieste skončili **Jacko Vladimír sen.** a hneď za svojim vzorom jeho syn **Jacko junior**. Štvrtý v poradí skončil pán **Banduka** a na piatom mieste sa umiestnil **Kraml Maroš** z Kremnice. Najlepší senior bol **Nováček Vladimír**, domáci **Jozef Kanoš**, najlepšie zo žiačok skončila **AnnaMária Kotočová** a z chlapcov **Peter Kanoš**. Touto cestou ďakujeme Občianskemu združeniu OPORA Pohorelá a J.Pompurovi, firme Monarex - Ing. L. Pompurovi, vedeniu Gadovskej krčmy - J.Kanošovi, Obecnému úradu a všetkým ostatným, ktorí pomohli pri organizácii turnaja. -Jozef Kanoš -

ŠACHOVÁ - 3. liga

- skupina C2 2009/2010

11.10. ŠK Orlová Pohorelá - Slovan Sliach	6 : 2
25.10. ŠK Hriňová - ŠK Orlová Pohorelá	7 : 1
15.11. ŠK Orlová Pohorelá - ŠK Vinica	3,5 : 4,5
29.11. ŠK Orlová Pohorelá - Slovan Nová Baňa	3,5 : 4,5
13.12. ŠK Čebovce - ŠK Orlová Pohorelá	5,5 : 2,5
24.01. ŠK Orlová Pohorelá - ŠO Podbrezová	
13.02. Magnezit Jelšava „B“ - ŠK Orlová Pohorelá	
21.02. ŠK Orlová Pohorelá - ŠK Veža CVČ B.Bystrica	
14.03. ŠK Garde CVČ Detva - ŠK Orlová Pohorelá	
28.03. ŠK Orlová Pohorelá - MŠK Žiar nad Hronom	

(ŠK Orlová Pohorelá hrá doma stretnutia v Gadovskej krčme v nedeľu od 9:00 hod.)

Zápis detí do prvého ročníka

základnej školy sa uskutoční v **stredu 3. februára 2010 o 14:30 hod.**

v budove riaditeľstva Základnej školy s materskou školou Pohorelá

Týka sa to detí, ktoré do 1. septembra dovŕšia šiesty rok veku.

- Ing. Matej Tešlár – riaditeľ ZŠsMŠ Pohorelá -

Daň za psa

Výška poplatku za psa je 2,40 € za rok a **platí sa najneskôr do 31. januára.**

Daň z nehnuteľností

Výška daní z nehnuteľností sa taktiež oproti minulému roku nezmenila.

U pozemkov je sadzba za 1 m²: orná pôda 0,0004848€; trvalý trávnatý porast 0,0005555€; záhrady, lesné pozemky 0,00084€, stavebné pozemky 0,05574€; zastavané plochy, nádvorcia a ostatné plochy 0,00555€; U stavieb je sadzba za 1 m²: stavby na bývanie a drobné stavby 0,04€; stavby na poľnohospodársku produkciu 0,04€; rekreačné chaty 0,19 €; garáže 0,19 €; priemyselné stavby 0,33€; ostatné podnikateľské stavby, sklady, administratívne stavby 0,92€; ostatné stavby 0,23€; Pri viacpodlažných stavbách je príplatok vo výške 0,04€ za podlažie. **Daň je splatná do 31. marca.**

Daň za komunálny odpad

Pre obyvateľov je poplatok 10,95 € za osobu za rok a platí sa do 15 dní odo dňa doručenia platobného výmeru (**najneskôr do 31. mája**).

Pre podnikateľské subjekty je poplatok 65,45 € za KUKAnádobu (110 l) za rok a platí sa **do 31.3.**

Daňové priznanie k dani z nehnuteľností

Najneskôr do 31. januára musia podať daňové priznanie tí daňovníci, ktorí v minulom roku nadobudli nehnuteľnosť, tzn. kúpili, zdedili alebo iným spôsobom nadobudli pozemok, stavbu, byt alebo nebytový priestor do vlastníctva

Daňové priznanie sú povinní podať aj tí daňovníci, ktorým nastali zmeny skutočností ovplyvňujúcich výšku vyrubenej dane. Teda napríklad ak daňovník získal právoplatné stavebné povolenie (pozemok priznáva ako stavebný), či právoplatné kolaudačné rozhodnutie (priznáva stavbu). Daňové priznanie možno podať osobne alebo poštou.

Termíny zberu komunálneho odpadu

Zmesový (netriedený) komunálny odpad uložený v KUKA-nádobách sa v roku 2010 bude zbierať a odvážať každý druhý týždeň. Zber bude **každý párny týždeň v stredu** (okrem prvého zberu, kedy bude zber dva dni.) To znamená, že v **januári bude zber 13., 14. a 27..**

Vo februári bude 10. a 24..

Žiadame občanov, aby si **nádoby** vyložili **pred brány už deň vopred** (a nie až v deň zberu)!

ZBER PLASTOV bude 11. a 12. januára, vo februári bude 8. a 9..

Čo sú to
plasty?

plastové obaly z nápojov a iných potravín PET fľaše, plastové fľaše od jedlých olejov, obaly od jogurtov, masla, z kozmetiky, plastové fľaše z čistiacich prostriedkov, aviváže, šampónov, krémov, plastové vrecia, obalové fólie, viacvrstvé trvanlivé obaly - tetrapaky od džúsov, mlieka s hliníkovou fóliou, alumíniové plechovky od piva, coly,

Čo v ňom
nemôže
byť?

Plastové nádoby od motorového oleja, kyselín, lúhov a iných škodlivých látok, znečistené plastové obaly od nebezpečných látok a kyselín, chemikálií a farieb

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

JUBILANTI

92 rokov

4.1. **Jozef Baksa**, Poh.Maša 79

90 rokov

25.1. **Júlia Vojtková**, Kpt.Nálepku 9

80 rokov

12.1. **Anna Puťošová**, Jánošíkova 449

13.1. **Mária Simanová**, M.R.Štefánika 672

27.1. **Mária Fukoňová**, Kpt.Nálepku 309

27.1. **Karol Petro**, Partizánska 535

70 rokov

6.1. **Jozef Garec**, Clementisova 779

10.1. **Mária Šajšová**, Kpt.Nálepku 138

20.1. **Anna Pompurová**, Orlová 588

25.1. **Magdaléna Vašíčková**, Poh.Maša 13

25.1. **Frant. Chromčová**, Kpt.Nálepku 314

65 rokov

1.1. **Ján Mak**, Jánošíkova 401

7.1. **Anna Demová**, Kpt.Nálepku 178

8.1. **Katarína Polláková**, Poh.Maša 11

60 rokov

10.1. **Anna Mecková**, Orlová 512

SOBÁŠ

11.12. **Marta Malecká**, Kpt.Nálepku 72
a **Tibor Schötter**, Beňuš

ZOMRELÍ

Anna Orolinová, r. Vozárová, Poh.Maša 82

(* 26.10.1921 - † 11.12.2009)

Ján Vojtko, Hviezdoslavova 55

(* 7.2.1924 - † 18.12.2009)

Ján Vojtko, Kpt.Nálepku 288

(* 2.6.1935 - † 19.12.2009)

Mária Brežňanová, r. Baranová, Orlová 612

(* 21.11.1926 - † 22.12.2009)

Mária Baksová, r. Baranová, Clementisova 799

(* 13.9.1918 - † 29.12.2009)

Pred 95 rokmi sa narodil Jozef Dovala

- generálny vikár banskobystrickej diecézy
Počas SNP zachránil život 250 obyvateľom Pohorelej. Narodil sa 22.1.1915 v Pohorelej (otec Jozef Dovala, matka Mária rod. Fúrová), zomrel 25.VII.1988 v Banskej Bystrici. Pochovaný je v rodnej Pohorelej.

Prímície: Pohorelá, 1938

Pred 80 rokmi sa narodil Jozef VOJTKO-KUBANDA

- ekonóm - vysokoškolský pedagóg
nar. 14.1.1930 v Pohorelej - umr. 20.7.1989 v Bratislave (otec Karol Vojtko-Kubanda, matka Anna rod. Puťošová)
Študoval na gymnáziu v Revúcej, na VŠE v Bratislave (1949-1954), 1954 Ing. Od 1954 odborný, od 1962 vedecký pracovník Ekonomického ústavu SAV v Bratislave, od 1969 prednášal na Katedre plánovania národného hospodárstva a cien VŠE. Vo vedeckom výskume sa zamerával na teoretické otázky rozvoja socialistického hospodárstva. Člen prognostického tímu, ktorý vypracoval syntézu Prognóza ekonomického a sociálneho rozvoja SSR do roku 2010, kde spochybnil dogmatické základy komunistickeho ekonomického systému. Autor monografií a vyše 70 článkov a štúdií vo vedeckej a odbornej tlači. Roku 1972 spoluzakladateľ Výskumného ústavu cenového v Bratislave.
Dielo: Veľkoobchodné ceny a ich využívanie pri riadení národného hospodárstva, Bratislava r. 1964, Základy teórie plánovaných cien, Bratislava r. 1979

OBYVATELSTVO V ROKU 2009

V minulom roku sa v Pohorelej narodilo 18 detí (10 chlapcov a 8 dievčat). Zomrelo 27 ľudí (11 mužov, 16 žien).

Do obce sa prisťahovalo, resp. prihlásilo na trvalý pobyt 16 ľudí. Odsťahovalo sa 26 ľudí.

K 31.12.2009 má Pohorelá 2411 obyvateľov. (1127 mužov, 1284 žien)
Sobášov bolo 12. Rozvod ani jeden.

	s polu	Pohorelá	Poh.Maša
n a r o d e n í	18	18 (2 Za Hronom)	-
p r i s t a h o v a n í	16	18 (7 Za Hronom)	-
z o m r e l í	27	21	6 (1 DSS)
O d s t a h o v a n í	26	19 (1 Za Hronom)	7
spolu 31.12.2009	2411	2097 (z toho 158 Za Hronom)	314 (z toho DSS 104)

22. septembra 1733 zaujal hrádockú faru Pavol Kompanič, syn chudobných rodičov z Rohova na Záhori. V roku 1731 absolvoval teologické štúdiá a získal titul magister filozofie. Mladý kňaz mal v Hrádku neľahký život. Do tunajšej matricy latinsky zaznamenal odkaz pre nasledovníkov v tomto úrade: Pane, uchráň nás od troch pohrôm – moru, vojny a hladu. Od štvrtej pohromy ochráň každého farára – od hrádockej fary! Tu je totiž očistec, lebo klebety, nenávisť a iné neprijemnosti tu prenasledujú kňaza. To ja hovorím, čo som to zažil a každý mi uverí, kto tu bude kňazom. Amen.

Modlitba: Ó všemocný Bože, ktorý zvláštnou úctou vyznačuješ kňazov a ich vždy ochraňuješ, ochraňuj, prosím Tvojich služobníkov - kňazov, aby tí, ktorí prídu na hrádockú faru, rýchlo odišli na lepšiu. Amen

Prosby Pavla Kompaniča boli vyslyšané a po roku strávenom v Očistci - na hrádockej fare, bol 26. januára 1735 preložený na Horehronie do Pohorelej. Tu pôsobil 11 rokov.

Z obcej kroniky:

(prepis záznamov oficiálnej kroniky Obce Pohorelá

- bez gramatických a štylistických úprav)

1944 – 45

Po obsadení našej obce Nemcami a Maďarmi: Dňa 24. X.1944 obsadili našu obec Nemci a Maďari. Tým bolo vlastne tu povstanie vojensky potlačené, ale z hôr viedlo sa neustále ďalej až do oslobodenia. Život v našej dedine bol celkom ochromený neľudskými nariadeniami a hrozbami. Podnikali proti miestnemu obyvateľstvu rázie ako odvetu za pokračujúcu partizánsku činnosť v okolí i priamo v obci. Po prelome frontu Nemci usadili sa v Helpe, tam mali i svoje veliteľstvo. V našej obci ostali hlavne Maďari. Ich vojaci boli takmer denne prepadávaní partizánmi z okolitých hôr. Maďari nevedeli si s nimi poradiť, preto na rázie proti obyvateľstvu prichádzali Nemci z Helpy. Pri prvej takej rázii odviekli do Helpy 350 mužov z Pohorelej a pri tom odstrelili ešte priamo v obci Pohorelej troch našich občanov: 39-ročného Karola Datko Vanca, zostala po ňom vdova a 2 nezaopatrené deti, ďalej zastrelili 24-ročného Karola Tlučáka Baboša a 23-ročného Michala Tereka, ktorého odstrelili vo vlastnom dome. Prvých dvoch na dvoroch školy na Sihle. Po Karolovi Tlučákovi ostal otec a matka, a po Michalovi Terekovi vdova a matka.

Do Helpy odvečným mužom bolo pohrozené, jestli nevyzradia partizánov, prípadne ich pomocníkov, lebo spojencov, že budú všetci bez milosti postrieľaní. Naši občania bez rozdielu svorne sa držali. Nevyzradili nikoho. Zásluhou našich dvoch občanov a to bývalého komisára obce Juraja Štávinu a bývalého gardistu Mateja Syča Tunobera neutrpeli naši občania ďalšie straty na životoch, lebo všetkých prepustili, keď sa za všetkých svojím ručením prihovorili. Uvedené stalo sa počas najkrajších sviatkov všetkých kresťanov na Vianoce dňa 26. decembra 1944.

Nie zadlho potom nasledovala druhá rázia dňa 3.1.1945, kedy Nemci odviekli z obce 250 mužov do Závadky. Vtedy vypálili Nemci v Pohorelej 6 cigánskych domčekov a strelbou poranili 2 cigánske deti, z ktorých jedno zomrelo a jedno vylicil lekár maďarskej armády. Do Závadky s odvečnými našimi chlapmi mali Nemci dvojaký úmysel: pobyť všetkých 250 chlapov elektrickým prúdom, alebo zavliecť ich do Nemecka. Nepomohlo už ani prosenie dvoch vyššie spomenutých, neosozil ani príhovor lesného radcu Ing. Holmana v prospech zajatých. Boli však predsa zachránení nečakaným vystúpením práve vtedy v Pohorelej prítomného nášho občana a rodáka Jozefa Dovalu, ktorý bol duchovným robotníkom – Slovákom v Nemecku a súc mu dovolenej navštívil i svoje rodisko. Keď sa dozvedel, čo hrozí Nemcami zajatým jeho rodákom, išiel do Závadky na nemecké veliteľstvo a tam odprisahal, že v obci Pohorelej nieto partizánov, okrem jedného, (ktorému Nemci nemohli nijako škodiť), hoci vedel, že z Pohorelej jesto niekoľko desiatok partizánov, predsa urobil to pre záchranu toľkých ľudských životov.

Pri druhej rázii boli poranení piati partizáni. Potrebovali okamžitú lekársku pomoc. Najbližší lekár bol len v Helpe, kde už bolo nemecké veliteľstvo a po 18. hodine nesmel sa už nikto zdržovať mimo svojho domu. Predseda miestneho nár. výboru Jozef Terek dostal zprávu o potrebe lekára. Tento mal poruke podpredsedu rev. MNV Mateja Datku a člena výboru Mateja Syča Milého. Poradili sa, že lakára zavolajú prostredníctvom miestneho farára Štefana Kašaja. Matej Datko našiel spoľahlivého furmana Jána Pompuru a Matej Syč išiel do fary, kde sa o veci dohodli. Kočíš odišiel s listom pre farára. Lekár, ukážuc prípis od farára, dostal povolenie k ošetrovaniu zdanlive chorého farára. Tak dostali ranení partizáni lekárske ošetrovanie.

Istý partizán pri prepade na Nemcov, bol ranený do kolena. Potreboval nemocničné ošetrovanie. Po porade bol menovaný schovaný do domu Márie Poláckovej „Citar“. Potom, keď sa zranenie zhoršovalo, bola mu vystavená legitimácia, kde bolo udané, že je stolárskym pomocníkom Juraja Malekého a že sa mu stala nehoda pri hotovení dreva a tak bolo umožnené, aby ranený bol zavedený do nemocnice v Brezne nad Hronom.

Nemci pri vyšetrovaní chovali sa k našim občanom tvrdo, nejednemu vyšetrovanému dostalo sa týrania a úderov kolbami. Za obsadenia Nemcami boli uväznení traja naši občania: Jozef Terek, predseda Revolučného MNV, Pavol Zubkovič a Ján Mička st. Uväznili ich na krajskom súde v Banskej Bystrici. Proti partizánom a povstaniu z tunajších občanov nevystúpil nikto. Po ujednení miestneho veliteľa Hlinkovej gardy vlastne tu už ani gardisti neboli, i dovtedy boli iba na papieri.

Masové hroby u nás nieto. V horách za Hronom našly sa 3 kostry neznámych obetí predošlých bojov a tri našly sa i na holiach.

Nemci pri svojom ústupe odviekli asi 30 rádii, variče a iné veci.

K plánovanému soberaniu všetkých cenných vecí a odvečeniu mužov už nedošlo pre veľmi rýchly postup Červenej armády.

Dňa 29. januára 1945 obyvateľia našej obce uláhčene si vydýchli, keď videli posledných Nemcov, ktorí utekali pred ruskými a rumunskými jednotkami. Pri svojom ústupe zničili 4 cestné mosty, odstrelili telefónne a telegrafné stĺpy, rozbili železničné výhybky, poštový úrad, budovu Štátnej lesnej správy a ešte poškodili i iné verejné a súkromné budovy. Obyvateľstvo radostne privítalo prichádzajúce víťazné vojská. V obci bola postavená slavostrána. I miestna cigánska hudba mala účasť na srdečnom privítaní. Do obce prišli rumunské oddiely.

Ukončujem kapitolu z tak významného úseku života našej obce. Z uvedeného vidno, že miestna obec medzi prvými obcami Horehronia činne zúčastnila sa povstania a statočne vzala svoj podiel na oslobodení v práci, i v boji, obetiach i utrpeniach.

- zapísal kronikár Anton Vajcák – učiteľ na rímsko-katolíckej ľudovej škole v Pohorelej -

Partizáni z Pohorelej:
Juraj Tlučák a Bialik